







## Gospodarstvo.

### INDUSTRIJA.

× Novo najdišče železne rude v naši državi. Inženirski ministrstva za šume in rude, ki so bili poslani v Južno Srbijo, da poizkusijo teren in izsledijo rude, so sporočili ministrstvu za šume in rude, da so v okolici Strumice in Stipa debele plasti železnih rud. Debele plasti znašajo na gotovih krajih 10 do 30 metrov višine in zavzemajo prostor od štirih do pet kvadratnih kilometrov.

× Sladkorna industrija. V poljedelskem ministrstvu je obrazovana posebna komisija, ki bo proučila vprašanje, kako bi se moglo v naši državi povečati produkcijo sladkorja in vplivati na znižanje sladkornih cen.

× Izvoz opeke iz naše države. V zadnjem času se je zelo poživilo povpraševanje po vojvodinski opeki, ki se izvažajo v Madžarsko, Romunijo in Grčijo. Vojvodinske opekarne so zahtevale od prometnega ministrstva večje število vagonov, da morejo izvažati opeko v večjem obsegu in zadovoljiti povpraševanja. Ministrstvo je tej zahtevi ugodilo.

× Svilarstvo v Vojvodini. Letos je gojilo svilopreko nad 5890 poljedelcev v Vojvodini. Vojvodina je vzgojila letos približno 69.740 kg svilenih trkonov.

### TRGOVINA.

× Žitne cene v Budimpešti so se deloma okrepile; kupčije pa je bilo bolj malo.

× Trgovina z lanom v Rusiji. Rusija je pridelala letos 33.000 ton lana, od katerega je izvozila 10.000 ton v London, 10.000 pa v Berlin. Trgovina je letos deloma nazadovala radi slabše kvalitete in radi visokih cen.

### DENARSTVO.

× Ponorejanje našega denarja. V Trstu so zasačili neko družbo, ki je ponorejala naše 10 in 100 dinarske bankovce. Ravno tako so izsledili tako družbo tudi v Gradcu.

× Likvidacija beograjske banke. Beograjska Komisiona banka je likvidirala in je izročila stanje svojih pasiv trgovinskemu sodišču.

× Povišanje kapitala. Tovarna vžigalic »Drava« v Osijeku namerava povišati svoj kapital od 3.750.000 na 7.500.000 Din.

× Zvišanje obrestne mere na Švedskem. Švedska državna banka je zvišala diskont za 1% na 5%.

× Zvišanje obrestne mere v Norveški. Norveška državna banka je zvišala diskont od 6 na 7 odstotkov.

× Obtok bankovcev v Madžarski je znašal 7. t. m. 754.232.389,873 madžarskih kron. Od zadnjega izkaza državne banke se je povečal za 6 milijard.

× Češki državni proračun za leto 1924 izkazuje 501.624.121 čsl. kron izdatkov in 498.992.146 čsl. kron dohodkov. V teh številkah niso vključene investicije. Proračun izkazuje torej pasivnost za 2.631.975 čsl. kron. Največje izdatke zaznamuje proračun za narodno zdravstvo, humaniteto in socialno skrbstvo (preko 174% milijona), nato sledi šolstvo (nad 93% milijona), javne zgradbe in železnice (nad 56% milijona), gospodarstvo (skoro 43 milijonov), državna centralna uprava (34 milijonov), umetnost (24% milijona), državni dolgovi (16% milijona), elektrifikacija in dolg za elektrifikacijo (vsak nekaj nad 16% milijona), pokojnine (12% milijona), javna varnost in vojska (nekaj nad 12 milijonov) itd. Kot izborni dokaz prvovrstnega gospodarstva Češkoslovaške je dejstvo, da so izdatki za javno varnost in vojsko skupaj šele na enajstem mestu in da znašajo samo 12 milijonov 438.232 čsl. kron.

### DAVKI. — CARINE.

× Izvozna carina na mesne izdelke. Izvozniki iz krogov mesne industrije so zaprosili finančno ministrstvo, da naj odpravi carino na izvoz mesnih izdelkov. To prošnjo naj bi ministrstvo vsekakor upoštevalo, da se poveča naš izvoz mesnih izdelkov, ki je za naše gospodarstvo vsekakor koristnejši, kakor pa izvoz žive in nepredelane živine.

### PROMET.

× Dvigavanje potopljenih ladij. Družba »Munition«, ki dviga za vojne potopljene ladje iz Donave, je imela doslej že lepe uspehe. Dosedaj sta bila dvignjena dva madžarska vlačica, ki so ju potopili naši topovi v vojni. V njihovi bližini se nahajajo tri nemške ladje, ki jih bodo tudi v kratkem dvignili. Dvignjene ladje pa morajo čakati, da voda naraste, nakar jih bodo prepeljali v ladjedelnico v Smederovo, da jih popravijo.

× Centralno skladišče poštnega materiala v Novem Sadu. Minister poštnega ministrstva je izdelal načrt, po katerem bi se centralno skladišče materiala za vse pošte in telegrafe prenese v Novi Sad, ker je to mesto iz komunikacijskih razlogov najprikladnejše.

### RAZNO.

× Zadruga za gostilničarsko obrt v Mariboru bo otvorila s pomočjo pokrajinske uprave za Slovenijo v začetku decembra t. l. strokovno nadaljevalno šolo za hotelirsko, kavarnarsko in gostilničarsko obrt, katero bodo morali (po postavi) obiskovati vsi natakarski gojenci, oziroma vajenci (kakor tudi gojenke, oziroma vajenke). Ravnateljstvo te šole bo prevzel profesor obrtne nadaljevalne šole gosp. Škof.

### DOBAVE.

× Dobava mesa. Dne 26. novembra t. l. se bodo vršile pri komandi mesta v Slovenski Bistrici, dne 28. novembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti in Ljubljani in pri komandi mesta v Ptujju ter dne 30. novembra t. l. pri komandi vojnega okroga v Celju in pri komandi mesta v Dolnem Dravogradu ofertalne licitacije glede dobave mesa za posamezne garnizije. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

× Dobava olja za kurjenje. Pri oddenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 28. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 300 ton olja za kurjenje. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

× Dobava bakrene pločevine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 28. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 3560 kg bakrene pločevine. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Jul. Zeyer:

## Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)

(Nadaljevanje.)

»Prišel sem, da izpolnim svojo obljubo!« ji je šepetal Gompači naglo na uho. »Sredi gledalcev boš videla ženo hajne lepote in prevzetnosti. Ima preprosto obleko, a je iz najzvišnejšega rodu. Prišla je inkognito. Spoznaš jo na prvi pogled. Da ne boš v dvomih, ti povem, da ima na glavi venec iz belih in modrih hortenzij. No, ta velika, ponosna, odlična dama — me ljubi. Dala mi je tole iglo za spomin na sladki trenutek. Vzemij jo. Tvoja je, kakor sem ti obljubil. Dovolim ti, da se pobahaš z mojim darom.«

Podal ji je iglo krasne Hotaru in odšel tako naglo, kakor je prišel; niti slišal ni, kako toplo se mu je plesalka zahvaljevala, niti videl, kako hvaležno se mu je smehljala. Hitel je na svoje prejšnje

mesto v gledališču in komaj je tja prišel, je bilo že dano znamenje, da se igra začne.

Najprej, kot prolog, se je pojavil na odru plesalec, ki je plesal ob godbi slepcev običajni ples »Sambasō«. Imel je masko zdravega starca še pri polni moči in ples je predstavljal tok dolgega in srečnega življenja. Nihče se ni prav za prav brigal za to, kaj se godi. Toda kmalu so slepci utihnil, »sambasō« je bil pri kraju, množica mladih deklet je prišla na oder. Sedle so ob strani in začele igrati na »kokin«, japonske gosli, katerih vzbočeno telo izdelujejo iz kože na mačkinih prsih, lok pa iz žime in rožastega sandalovega lesa. Med zvoke teh glasbil so se mešali akordi »girinov«, običajnih violin kitajskega gledališča, in »samsinov«, japonskih narodnih kitar.

Po prvem viharju strun je prišla na oder množica plesalk, ki so blestele v svilenih oblečilih, vezanih s srebrom. Tekale so po odru, mnoge izmed njih so imele krila metuljev in ptic in njihovo graciozno rajanje je bilo podobno metenju pestrih cvetk. Pozornost občinstva je rasla vsak hip. Hipoma je utihnila godba, plesalke so se razšle in

nova postava je stala v ozadiju. Sijaj njene lepote je razvnel vso hišo. To je bil »Demantov lesk«. Imela je obleko iz belega, blestečega svilenega blaga in tuniko iz bledomodrega atla, ki je bil kakor pretkan z luninimi žarki in srebrnimi progami. Na glavi je imela visok venec iz svežih belih in modrih hortenzij — kakor Hotaru. Njene oči so bile obrnjene kvišku, kakor da je zamaknjena. Godba je igrala nežno kakor veter, ki veje zarana po puštinji. Plesalka se je zgenila in plavala počasi v ospredje. Prozorni gazl, polni blodečih odsvitov, so plapolali okoli nje, bila je kakor v dimu dišav in iz njenega venca je pršela umetna rosa, kakor da kapljajo demanti in biseri. Ostale plesalke so se ji klanjale kakor trava, ki jo pripogiblje veter, in kontrast teh nemirnih postav z mirnim, velikim, plavajočim pojavom »Demantovega leska« je bil tako čaroben, da je vse občinstvo kričalo v obudovalju. Tu so se vrstile njene blodeče oči. Zdelo se je, da se spuščajo iz oblakov na zemljo. V očeh se je nekaj zablisnilo, podobno vzburkanim jezerskim valovom, izpremenile so barvo, njihov lesk je bil še bolj srebren.

Koprnenje se je pojavilo na njenem obrazu. Godba je igrala v hitrejšem tempu. Plesalka je postala nemirna, kakor da se ji ne ljubi stopiti na zemljo. Gledala je okrog sebe, kakor da nekoga išče. Najprej so običale njene oči na tovariščah na odru, ki so se ji bližale in se tesneje in tesneje vrtele okoli nje, hipoma pa so zopet stopile narazen in »Demantov lesk« je stopil prav na kraj odra. Sedaj je obstal njen pogled na krasni postavi kneginje Hotaru. Trenutek je stala nepremično, potem pa je dvignila obe roki k vencu, ki je krasil njeno glavo. Njeni dolgi, tenki prsti so se zarili v hortenzijove cvete in jih začeli lomiti in trgati. Cvetovi so pršeli na njeno obleko in ležali pri njenih nogah. Lasje so ji padali v temnih valovih na rameni in nad čelom se ji je zablisnilo nekaj kakor zvezda. To je bila igla kneginje Hotaru, ki je naglo bleдела, ker je takoj spoznala svojo last. Plesalka je izdrila iglo, prebodla z njo majhen sopek belih hortenzij, ki ga je hitro splela iz ostankov svojega venca, in ga vrgla visoko v zrak. Usmev na njenem obrazu je kazal največje zaničevanje. (Nadaljevanje sledi.)

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš srčno ljubljeni soprog, oziroma oče in brat, gospod

### Anton Bajželj

posestnik in gostilničar

danes zjutraj ob 7. uri po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne na tukajšnje pokopališče.

Kamnagorica, dne 16. novembra 1923.

Franciška Bajželj, soproga. — Ignac, Antonija, starši. — Ciril, brat, Fanika, por. Prevec, sestra. — Leopolda Bajželj, svakinja. — Edvard Prevec, svak.

### „Prager Presse“

za Jugoslavijo, najboljše informirani in najbolj razširjen dnevnik Čehoslov. Rep. in v tujini stane za kraljevino SHS vsled znižanja poštnega tarifa samo Din 40.— mesečno.

Najboljše informacije trgovske obrtne itd. držav Male antante.

### Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Schweighofer, Original, Stigl. i. t. d.

JERICA HUBAD, roj. Dolenc, LJUBLJANA, Rilserjeva ul. 5.

### Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 v Ljubljani Marijin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovine, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naročilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.

### Narodnjaki, rešimo Sokolski Tabor!

### 300%

**prihranka**

nudi primeroma usnjenem potplatu Palma kavčukov potpetnik in potplat.

### „Vesna“

Brata Pohlin i. dr. tvornica vlasnic, kljukic, rincev za čevlje, kovinastih gumbov i. t. d.

Ljubljana I., poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

### PRATIKA

Z. A. D. E. C. O. NOVOST ZA LETO 1924

Slike narisal akad. slikar M. Gaspari. Besedilo zložil Tone Gaspari. Krasno umetniško in literarno delo za mladino izide koncem novembra t. l. v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani.

Cena po Din 25.—, v luksuzni izdaji po Din 30.—, v prenotaciji do 20. novembra t. l. po Din 20.— odnosno Din 25.—.

Poštnina posebej po Din 1.— odnosno za luksuzno izdajo po Din 1.50.—, za inozemstvo dvojna poštnina.

Prenotacije in naročila sprejema Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

### MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davčino vred.

#### Izjava o Toplodarju.

Z veseljem Vam izjavljam, da oba aparata Toplodar, kateri ste pri meni postavili, zelo dobro grejeta ter delujeta brez vsake napake in sem z njimi zelo zadovoljen. Jaz Vam z morem na Vašem res koristnem izumu čestitati in bom vsak čas to praktično napravu Toplodar vsakomu toplo priporočil. Andrej Oset, veletrgovec v Mariboru. Naroča se: Jugometalija Ljubljana, Kolodvorska ul. 18 ali R. Niplč in drug, Maribor.

#### Proda se

moški prstan s 3 briljanti, nova moška suknja in drugo. Ogleda se Stara pot 1/L vrata 3 (pri dež. bolnici) od 4. ure popoldne dalje.

#### 150.000 Din. posojila

iščem za dobo dveh let; znesek se vključi na posvestvo na prvo mesto. Plačam 14%, obresti vsak mesec naprej. Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod „Absolutno varno 73“.

#### Učenca

močnega, poštnega, z dobrim šolskim izprijemalom sprejemam takoj v trgovino z mešanico blagom. Robert Grasselli, Suvrnica pri St. Juriju ob juž. žel.

#### Vsakega posla

se loti absolvent realke z znanjem knjigovodstva in jezikov. — Ponudbe na upravo lista pod „Priden“.

#### Dvodružinsko hišo

novourejeno z velikim vrtom in takoj prostim stanovanjem na Raketu proda za Dinarjev 130.000 realiteta pisarna, Ljubljana, Poljanska c. 12

#### Kuharica

zmožna voditi samostojno gospodinjstvo išče primernega mesta k samakemu gospodu ali tudi h kakemu večji družini v Ljubljani ali izven. Ponudbe pod „Marica“, na upravo lista.

#### Stensko ogledalo

brušeno z zlatim okvirom (steklo 78 cm X 46 cm) se ugodno proda. Kje, pove uprava.

#### R. Miklauc

Ljubljana, Lingarjeva - Medena ulica in Pred Skofijo

prilporeča svojo bogato zalogo v moškem blagu

kakor suknu, ševjotu za površnike in raglane, kamgarnu za obleke in modne hlače, double štofu za zimske suk-njiče in površ-nike.

#### Prodaj

dobro ohranjeno trgovsko opremo za manufakturno in spece-rijsko trgovino in sicer: štelaže v dolžini 14 m ter zraven spajajoče pulte, istotam se prodasta 2 veliki, emailirani peči „Meidinger“ za dvorane; en ciklonel 7—17 HP za 2 osebi, moderno izdelan, zelo praktičen, priporočljiv za trgovske potnike, ter eno motorno kolo 1 1/2 HP „Motasachöhe“. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Josip Toplak, Dolnja Lendava.

#### Specijalna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih in računalnih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1

#### Potnik

za Slovenijo, ki je dobro uve-den pri trgovcih z vinom, gostilničarjih in kavarnarjih vse lšče. Stalno nameščenje, fiksna plača, provizija in dnevnice. Pismene ponudbe s zahtevno plačo naj se pošljejo na naslov: Hrvatska središnja vinara d. d. u Zagrebu.

#### Priporočila se

konfekcija, krojačnica za dame in gospode po meri, po naj-modernejših načrtih, Brata Brunske, Ljubljana, Židovska ulica 5.

#### Iščem prazno mesечно sobo

(eno ali dve) za takoj ali poznejši čas s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Nujno“.

#### La trapistovski sir

nudi se 27,50 Din 1 kg Milje-karna Lukač, Slavonija.

#### Nov angleški tečaj

za začetnike, direktna metoda, začne za 8 do 10 oseb rojena Angležinja iz dolgoletnega učiteljsko prakso, dve uri na teden, 7 Din ura. Javiti se pri Miss Farler, Pražakova ulica (nova Toennisova hiša), med 2. in 3. popoldne.

#### Mali oglasi

imajo uspehi

#### Blazine, žima

morska trava. Peter Kobal — Kranj, Glavni trg, tvornica vseh vrst blazin, žime in morske trave, modroce na peresih. — Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarit. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

#### Vila Hiša

Maribor, takoj presto stanovanje, v Mariboru, 7 sob takoj prostim proda Zagorski Maribor, Barvarska ulica 3.